ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра публічного управління та адміністрування

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
_____Тамара ЛОЗИНСЬКА
03 вересня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(обов'язкова навчальна дисципліна)

Маніпулятивні технології у публічному управлінні

освітньо-професійна програма Зв'язки з громадськістю
спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування
галузь знань 28 Публічне управління та адміністрування
освітній ступінь магістр
навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій

Полтава
2024-2025 н. р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Маніпулятивні технології у публічному управлінні» розроблена для здобувачів вищої освіти ОПП Зв'язки з громадськістю спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування

Мова викладання: державна

Розробник: О. Дорофєєв, професор кафедри публічного управління та адміністрування, д.е.н., професор

03 вересня 2024 року _____ Олександр ДОРОФЄЄВ

Схвалено на засіданні кафедри публічного управління та адміністрування
протокол від 03 вересня 2024 року № 2.

Погоджено гарантом освітньої програми Зв'язки з громадськістю

03 вересня 2024 року _____ Олександр ДОРОФЄЄВ

Схвалено головою ради з якості вищої освіти спеціальності
281 Публічне управління та адміністрування _____ Ольга СЕРДЮК

протокол від 03 вересня 2024 року № 1.

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма навчання 281ПУА_мд_2024	Заочна форма навчання 281ПУА_мз_2024[1]
Загальна кількість годин	105	
Кількість кредитів	3,5	
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	обов'язкова	
Рік навчання (курс)	1	1
Семестр	1	2
Лекції (годин)	22	8
Семінарські (годин)	14	4
Самостійна робота (годин)	69	93
в т. ч. індивідуальні завдання (контрольна робота)	-	50
Форма семестрового контролю	залік	залік

2. Результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: Формування критичного мислення, отримання знань щодо захисту від шкідливих і прихованих інформаційно-психологічних впливів на рівні держави, суспільства та особи.

Компетентності:

загальні:

ЗК 4. Здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні.

ЗК 5. Здатність приймати обґрунтовані рішення та використовувати сучасні комунікаційні технології;

спеціальні (фахові, предметні):

ФК 1. Здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти.

ФК 5. Здатність представляти органи публічного управління у відносинах з іншими державними органами та органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями, підприємствами, установами і організаціями незалежно від форм власності, громадянами та налагоджувати ефективні комунікації з ними.

ФК 12. Здатність фахово аналізувати інформацію, оцінювати її повноту та можливості використання

ФК13. Здатність демонструвати лідерські якості, формувати зразки організаційної культури.

Програмні результати навчання / Результати навчання:

ПРН 8. Уміти здійснювати ефективну комунікацію, аргументувати свою позицію, використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у сфері публічного управління та адміністрування на засадах соціальної відповідальності, правових та етичних норм.

ПРН 10. Представляти органи публічного управління й інші організації публічної сфери та презентувати для фахівців і широкого загалу результати їх діяльності.

ПРН 14. Уміти організовувати системи збору, аналізу та обробітку інформації.

ПРН 15. Уміти розробляти та впроваджувати норми організаційної культури та правила етичної поведінки.

Методи навчання:

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

словесні методи: лекція, розповідь-пояснення; бесіда;

наочні методи: ілюстрування; демонстрування;

практичні методи: вправи; практичні роботи;

робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування, підготовка реферату/доповіді;

Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

методи формування пізнавальних інтересів: створення ситуації інтересу та новизни навчального матеріалу; метод використання життєвого досвіду; навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації.

Інноваційні та інтерактивні методи навчання:

інтерактивні методи: дискусії, диспути, проєктування професійних ситуацій, кейс-метод, мозковий штурм;

комп'ютерні і мультимедійні методи: використання мультимедійних презентацій; дистанційне навчання, підготовка презентацій завдань самостійна робота.

Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

методи усного контролю: опитування, бесіда, доповідь;

методи письмового контролю: письмове виконання практичних завдань, творчі завдання..

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Основні поняття та сутність маніпулятивного впливу.
Тема 2. Сутність та зміст сугестивних технологій маніпулятивного впливу.
Тема 3. Сучасні технології нейролінгвістичного програмування.
Тема 4. Інформаційно-комунікативне суспільство як новий об'єкт маніпулятивного впливу.
Тема 5. Чорний піар.
Тема 6. Особливості здійснення маніпулятивного впливу в інтернеті.
Тема 7. Захист від маніпулятивного впливу.

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	денна форма ЗС(ННІ)_мд_ 2024(ФК)				заочна форма ЗС(ННІ)_мз _2024[1](ФК)			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	с	с.р.		л	с	с.р.
Тема 1. Основні поняття та сутність маніпулятивного впливу	16	4	2	10	6	2	2	6
Тема 2. Сутність та зміст сугестивних технологій маніпулятивного впливу	16	4	2	10	6	2	-	6
Тема 3. Сучасні технології нейролінгвістичного програмування	16	4	2	10	6	-	-	7
Тема 4. Інформаційно-комунікативне суспільство як новий об'єкт маніпулятивного впливу	16	4	2	10	6	2	-	6
Тема 5. Чорний піар	14	2	2	10	6	-	-	6
Тема 6. Особливості здійснення маніпулятивного впливу в інтернеті	14	2	2	10	5	2	2	6
Тема 7. Захист від маніпулятивного впливу	13	2	2	9	5	-	-	6
Індивідуальне завдання	-				50	-	-	50
Усього годин	**105**	**22**	**14**	**69**	**105**	**8**	**4**	**93**

5. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувача вищої освіти має сприяти закріпленню теоретичного матеріалу та практичних навичок. Цей вид роботи реалізується шляхом самостійного виконання здобувачем вищої освіти індивідуального завдання в аудиторний і позааудиторний час: контрольної роботи для здобувачів заочної форми навчання.

6. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання /Результати навчання	Назви тем	Форми контролю програмних результатів навчання / результатів навчання
ПРН 8. Уміти здійснювати ефективну комунікацію, аргументувати свою позицію, використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у сфері публічного управління та адміністрування на засадах соціальної відповідальності, правових та етичних норм. ПРН 10. Представляти органи публічного управління й інші організації публічної сфери та презентувати для фахівців і широкого загалу результати їх діяльності. ПРН 14. Уміти організовувати системи збору, аналізу та обробітку інформації. ПРН 15. Уміти розробляти та впроваджувати норми організаційної культури та правила етичної поведінки.	Тема 1. Основні поняття та сутність маніпулятивного впливу	- виконання завдань на практичних заняттях; - розв'язування тестів; - виконання завдань самостійної роботи (контрольна робота для заочної форми навчання).
	Тема 2. Сутність та зміст сугестивних технологій маніпулятивного впливу	
	Тема 3. Сучасні технології нейролінгвістичного програмування	
	Тема 4. Інформаційно-комунікативне суспільство як новий об'єкт маніпулятивного впливу	
	Тема 5. Чорний піар	
	Тема 6. Особливості здійснення маніпулятивного впливу в інтернеті	
	Тема 7. Захист від маніпулятивного впливу	

Форма семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти згідно з робочим і навчальним планом є залік.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назва теми	Види навчальної роботи здобувачів вищої освіти			Разом
	виконання завдань на практичних заняттях	контрольне опитування	виконання завдань самостійної роботи в розрізі тем	
Тема 1. Основні поняття та сутність маніпулятивного впливу.	7	10	3	10
Тема 2. Сутність та зміст сугестивних технологій маніпулятивного впливу.	7		3	10
Тема 3. Сучасні технології нейролінгвістичного програмування.	7		3	20
Тема 4. Інформаційно-комунікативне суспільство як новий об'єкт маніпулятивного впливу.	7		3	10
Тема 5. Чорний піар.	7		3	20
Тема 6. Особливості здійснення маніпулятивного впливу в інтернеті.	7	10	3	10
Тема 7. Захист від маніпулятивного впливу.	7		3	20
Разом	**49**	**30**	**21**	**100**

4* – студент обов'язково виконує по програмному результату навчання за будь-якою темою на вибір презентацію Розв'язування тестів в системі дистанційного навчання на платформі MOODLE

Заочна форма навчання

Назва теми	Види навчальної роботи здобувачів вищої освіти			Разом
	виконання завдань на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи		
		контрольне опитування	написання контрольної роботи	
Тема 1. Основні поняття та сутність маніпулятивного впливу.	8	10	15	8
Тема 2. Сутність та зміст сугестивних технологій маніпулятивного впливу.	-			25
Тема 3. Сучасні технології нейролінгвістичного програмування.	-	14	20	-
Тема 4. Інформаційно-комунікативне суспільство як новий об'єкт маніпулятивного впливу.	-			-
Тема 5. Чорний піар.	-			34
Тема 6. Особливості здійснення маніпулятивного впливу в інтернеті.	8	10	15	8
Тема 7. Захист від маніпулятивного впливу.	-			25
Разом	**16**	**34**	**50***	**100**

* контрольна робота складається з трьох питань, кожне з яких входить до представленої сукупності тем

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

Денна форма здобуття освіти

Шкала та критерії оцінювання виконання вправ на практичних заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
7	*Високий рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання.* Розв'язок завдання є результатом оригінального самостійного дослідження, у якому відображено творчий пошук, вміння нестандартно мислити, працювати з науковими джерелами, висуваючи при цьому власні гіпотези відповідно до програмного результату навчання; застосовані найбільш показові переконливі приклади, частину яких піддано детальному аналізу відповідно до програмного результату навчання; зроблені відповідні аргументовані висновки.
6	*Достатній рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання.* Розв'язок завдання є чітко структурований, але у відповіді простежується неточне розуміння деяких наукових понять і категорій; у викладі думки недостатньо продемонстровано власне бачення проблеми та неповнота засвоєння результату навчання.
4-5	*Середній рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання.* Розкриття питання має серйозні недоліки в структурі, характерні викладу думки, але відповідає вимогам щодо змісту обраного матеріалу, добору наукових джерел.
0-3	*Низький рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання.* Здобувач допускає велику кількість помилок при виконанні завдань, в цілому обсяг складає лише 10% від загального обсягу, невідповідність результату навчання.

Шкала та критерії контрольного опитування

Кількість балів	Критерії оцінювання
9-10	*Високий рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання.* Розв'язок завдання є результатом оригінального самостійного дослідження, у якому відображено творчий пошук, вміння нестандартно мислити, працювати з науковими джерелами, висуваючи при цьому власні гіпотези відповідно до програмного результату навчання; застосовані найбільш показові переконливі приклади, частину яких піддано детальному аналізу відповідно до програмного результату навчання; зроблені відповідні аргументовані висновки.
7-8	*Достатній рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання.* Розв'язок завдання є чітко структурований, але у відповіді простежується неточне розуміння деяких наукових понять і категорій; у викладі думки недостатньо продемонстровано власне бачення проблеми та неповнота засвоєння результату навчання.
5-6	*Середній рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання.* Розкриття питання має серйозні недоліки в структурі, характерні викладу думки, але відповідає вимогам щодо змісту обраного матеріалу, добору наукових джерел.
0-4	*Низький рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання.* Здобувач допускає велику кількість помилок при виконанні завдань, в цілому обсяг складає лише 10% від загального обсягу, невідповідність результату навчання.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	*Високий рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання.* Здобувач вищої освіти у повному обсязі, правильно виконує всі завдання, що відповідають заявленим викладачем вимогам та відображають результат навчання за темою.
2	*Достатній рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання.* Виконанні завдання становлять не менше ніж 80% від загального обсягу, допущені незначні помилки, певні неточності заявленому результату навчання.
1	*Середній рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання.* Допущено певну кількість помилок при виконанні завдань самостійної роботи, в цілому обсяг виконання складає від 40% до 60% від загального обсягу, часткова невідповідність результату навчання.

0-0,5	*Низький рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання*. Здобувач допускає велику кількість помилок при виконанні завдань, в цілому обсяг виконання завдань складає менше 10% від загального обсягу, не відповідає результату навчання.

Заочна форма здобуття освіти

Шкала та критерії оцінювання виконання вправ на практичних заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
7-8	*Високий рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання.* Розв'язок завдання є результатом оригінального самостійного дослідження, у якому відображено творчий пошук, вміння нестандартно мислити, працювати з науковими джерелами, висуваючи при цьому власні гіпотези відповідно до програмного результату навчання; застосовані найбільш показові переконливі приклади, частину яких піддано детальному аналізу відповідно до програмного результату навчання; зроблені відповідні аргументовані висновки.
5-6	*Достатній рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання*. Розв'язок завдання є чітко структурований, але у відповіді простежується неточне розуміння деяких наукових понять і категорій; у викладі думки недостатньо продемонстровано власне бачення проблеми та неповнота засвоєння результату навчання.
3-4	*Середній рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання*. Розкриття питання має серйозні недоліки в структурі, характерні викладу думки, але відповідає вимогам щодо змісту обраного матеріалу, добору наукових джерел.
0-2	*Низький рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання*. Здобувач допускає велику кількість помилок при виконанні завдань, в цілому обсяг складає лише 10% від загального обсягу, невідповідність результату навчання.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
14-20	*Високий рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання.* Здобувач вищої освіти у повному обсязі, правильно виконує всі завдання, що відповідають заявленим викладачем вимогам та відображають результат навчання за темою.
11-13	*Достатній рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання*. Виконанні завдання становлять не менше ніж 80% від загального обсягу, допущені незначні помилки, певні неточності заявленому результату навчання.
8-10	*Середній рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання*. Допущено певну кількість помилок при виконанні завдань самостійної роботи, в цілому обсяг виконання складає від 40% до 60% від загального обсягу, часткова невідповідність результату навчання.
0-7	*Низький рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання*. Здобувач допускає велику кількість помилок при виконанні завдань, в цілому обсяг виконання завдань складає менше 10% від загального обсягу, не відповідає результату навчання.

7. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використанняяких передбачене під час вивчення навчальної дисципліни

Персональні комп'ютери, під'єднані до мережі Internet. Програмне забезпечення: MS Windows, MS Of ice, хмарні додатки Google, Internetбраузери, мережа Wi-Fi. Мультимедійне обладнання (проектор)

8. Політика навчальної дисципліни

1. Академічна доброчесність. Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

2. Академічна мобільність. Є можливість опанування даної навчальної дисципліни за програмами академічної мобільності (внутрішньої / міжнародної) за наявними укладеними угодами (договорами) між Університетом та закладом-партнером та / або індивідуальними запрошеннями. Визнання та перезарахування результатів такого навчання відбувається спеціально створеною комісією на підставі поданих здобувачем вищої освіти відповідних документів з використанням Європейської кредитно-трансферної системи. Організаційні процеси навчання за програмами академічної мобільності регламентуються Положенням про 15 академічну

3. Неформальна/інформальна освіта. На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті перед опануванням даної освітньої компоненти. Визнання набутих результатів навчання або відмова у їх визнанні. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

4. Дедлайни та перескладання. Виконання завдань з порушенням термінів без поважних причин оцінюється на нижчий на 25% бал. Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин з дозволу директорату.

9. Рекомендовані джерела інформації

Основна:

1. Берн Е. Ігри, у які грають люди / пер. з англ. К. Меньшикова. Харків : Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2024. 256 с.
2. Бернейс Е. Пропаганда / пер. з англ. Київ : В-во «Сварог», 2023. 128 с.
3. Михальський А.В., Михайлик А.О. Сучасні психотехнології впливу з основами нейролінгвістичного програмування : навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський : НРЗВО КПДІ, 2024. 250 с.
4. Петрик В., Гнатюк С. Сучасні технології нейролінгвістичного програмування. Київ: Центр навчальної літератури, 2021. 200 с.
5. Саймон Дж. В овечій шкурі. Маніпулятор. Виявити та здолати / пер. з англ. Я. Лебеденка. Харків : Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2022. 208 с.
6. Сугестивні технології маніпулятивного впливу : навчальний посібник / В. М. Петрик та ін. ; за заг. ред. Є. Д. Скулиша. 2-ге вид. Київ : Вид. дім «СКІФ», 2023. 248 с.
7. Чалдіні Р. Психологія впливу / пер. з англ. М. Скоробогатов, Н. Коваль. Харків : Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2020. 752 с.

Допоміжна:

1. Березюк С.В., Березюк Ю.Б., Года О.О. Маніпулятивні технології та особливості їх прояву в суспільно-політичних процесах. Цифрова економіка та економічна безпека. 2024. №

4 (13). С. 26-32. DOI: https://doi.org/10.32782/dees.13-4 (дата звернення: 30.09.2024).

2. Гришин М. Маніпулятивні технології у соціальних медіа: основні тактики. Наукові праці МАУП. Філологія. 2024. Випуск 3(13). С. 17-26. DOI: https://doi.org/10.32689/maup.philol.2024.3.2 (дата звернення: 30.09.2024).

3. Дорофєєв О.В., Дубинка О.М. Дослідження інформаційного механізму взаємовідносин органів державної влади та громадянського суспільства. *Економічний простір*. 2022. №181. 99-104. DOI: https://doi.org/10.32782/2224-6282/181-17 (дата звернення: 30.09.2024).

4. Дорофєєв О.В., Болотова О.О., Призов В.Є. Механізм формування сприятливого середовища взаємодії держави та громадянського суспільства. *Український журнал прикладної економіки*. 2022. Том 7. № 3. С. 75-80. URL: http://surl.li/fatpm (дата звернення: 30.09.2024).

5. Шинкар Т., Левченко Т., Дудар В. Маніпулятивні технології в аспекті інформаційної безпеки. *Society. Document. Communication*. 2023. Вип. 19. С. 270-286. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/cdk_2023_19_13 (дата звернення: 30.09.2024).

6. Karusala N., Anderson R. Towards conviviality in navigating health information on social media. In CHI Conference on Human Factors in Computing Systems (CHI '22), April 29-May 5, 2022, New Orleans, LA, USA. 2022. (pp. 1–14). ACM. DOI: https://doi.org/10.1145/3491102.3517622 (дата звернення: 30.09.2024).

7. Skarzauskiene A., Maciuliene M., Ramasauskaite O. The digital media in Lithuania: Combating disinformation and fake news. 2020. 9(2), 74–91. DOI: https://doi.org/10.18267/J.AIP.134 (дата звернення: 30.09.2024).

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. *Верховна Рада України* : офіційний веб-портал. URL: http://www.rada.gov.ua.

2. *Інститут масової інформації* : веб-сайт. URL : http://imi.org.ua.

3. *Комітет Верховної Ради України з питань свободи слова та інформаційної політики* : веб-сайт. URL: http://komsvobslova.rada.gov.ua/.

4. *Національне агентство України з питань державної служби* : Офіційний веб-портал. URL : https://nads.gov.ua/

5. *Полтавська міська рада* : офіційний веб-сайт. URL: www.radapoltava.gov.ua/.

6. *Полтавська обласна військова адміністрація* : офіційний веб-портал. URL: http://www.adm-pl.gov.ua/.

7. *Полтавська обласна рада та виконавчий комітет* : офіційний веб-сайт. URL: https://oblrada-pl.gov.ua/

8. *Президент України* : офіційне інтернет-представництво Президента України. URL: https://www.president.gov.ua/.

9. *Урядовий портал* : Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL : http://www.kmu.gov.ua

Рекомендовані онлайн ресурси:

1. Ефективна взаємодія органів місцевого самоврядування з громадськістю. *Prometheus* : платформа масових відкритих онлайн курсів. URL: https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+ILAP101+2020_T1

2. Взаємодія органів державної влади з громадськістю. *Prometheus* :платформа масових відкритих онлайн курсів. URL: https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+IAP101+2019_T3

3. Доступ до публічної інформації: від А до Я. *Prometheus* : платформа масових відкритих онлайн курсів. URL: https://prometheus.org.ua/course/course-v1:COE+PI101+2017_T1

4. Доступ до публічної інформації для розпорядників. *Prometheus* : платформа масових відкритих онлайн курсів. URL: https://prometheus.org.ua/course/course-v1:COE+PIM101+2017_T3

5. Громадський контроль за владою. *Громадянська освіта в Україні* : Онлайн курси. URL : https://vumonline.ua/course/public-control-over-power/